BELGISCHE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

25 november 2024

WETSVOORSTEL

houdende wijziging van de programmawet (I) van 27 december 2006 en van de Codex over het welzijn op het werk, wat de schadeloosstelling voor asbestslachtoffers betreft

Amendement

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS DE BELGIQUE

25 novembre 2024

PROPOSITION DE LOI

modifiant la loi-programme (I) du 27 décembre 2006 et le Code du bien-être au travail en ce qui concerne l'indemnisation des victimes de l'amiante

Amendement

Zie:

Doc 56 **0294/ (B.Z. 2024)**:
001: Wetsvoorstel van de dames Gijbels, Muylle en Hansez, de heren Ronse en Raskin en mevrouw Tourneur.

Voir:

Doc 56 **0294/ (S.E. 2024)**:
001: Proposition de loi de Mmes Gijbels, Muylle et Hansez, MM. Ronse et Raskin et Mme Tourneur.

Nr. 1 van mevrouw **Vanrobaeys**

Art. 4

Dit artikel vervangen als volgt:

"Art. 4. Artikel 125, § 2, van de programmawet van 27 december 2006 moet aldus worden geïnterpreteerd dat onder "opzettelijk veroorzaakt" met name moet worden verstaan de situatie waarin een derde verantwoordelijke een toestand heeft gecreëerd of in stand heeft gehouden waarbij personen zijn blootgesteld aan asbest, terwijl de derde verantwoordelijke zich ten volle bewust was van het grote ziekterisico verbonden aan de blootstelling aan asbest."

VERANTWOORDING

Artikel 4 schrapt het beginsel van de civielrechtelijke immuniteit helemaal uit de wetgeving met betrekking tot de schadeloosstelling van asbestslachtoffers. Naast de door de sociale partners en Fedris al vaak geformuleerde tegenargumenten tegen de opheffing van de immuniteit (Asbestfonds dat op de helling komt te staan, terwijl de lengte van de procedure en de bewijslast veel lichter zijn dan bij een gerechtelijke procedure), wijzen de indieners vooral op het risico dat de volledige opheffing van de immuniteit de poort dreigt open te zetten naar talloze gerechtelijke procedures niet enkel tegen de grootste vervuilers (die zich daar het best tegen kunnen wapenen), maar ook en vooral tegen heel wat kleine bedrijven en zelfstandigen (bouwbedrijven, aannemers, producenten van autobanden en auto-remmen, …).

Het lijkt de indieners van dit amendement dan ook beter om de uitzondering op de immuniteitsregel die vandaag al in de wet is voorzien te versterken/verduidelijken.

1. Toepasselijke principes

Het doel van dit amendement is de interpretatie van de wettelijke vereiste in artikel 125, § 2, van de programmawet van 27 december 2006 te verduidelijken.

Het Grondwettelijk Hof heeft meermaals de gelegenheid gehad om zich te buigen over de kenmerken van interpretatieve wetten en de voorwaarden waaronder de wetgever daarvan gebruik kan maken.

N° 1 de Mme **Vanrobaeys**

Art. 4

Remplacer cet article par ce qui suit:

"Art. 4. L'article 125, § 2, de la loi-programme du 27 décembre 2006 doit être interprété en ce sens qu'il faut notamment entendre par "provoqué intentionnellement" la situation dans laquelle un tiers responsable a créé ou maintenu une situation dans laquelle des personnes ont été exposées à l'amiante, tout en étant pleinement conscient du risque élevé de maladie associé à l'exposition à l'amiante."

JUSTIFICATION

L'article 4 supprime totalement le principe de l'immunité civile de la législation relative à l'indemnisation des victimes de l'amiante. Outre les contre-arguments que les partenaires sociaux et Fedris ont déjà souvent formulés face à la levée de cette immunité (le Fonds amiante est remis en cause tandis que la longueur de la procédure et la charge de la preuve sont considérablement réduites par rapport à une procédure judiciaire), nous soulignons en particulier que la levée complète de l'immunité risque d'ouvrir la porte à d'innombrables procédures judiciaires, non seulement contre les plus gros pollueurs (qui sont les plus à même de s'en prémunir), mais également et surtout contre une multitude de petites entreprises et de petits indépendants (entreprises du secteur de la construction, entrepreneurs, fabricants de pneus et de freins pour automobiles, …).

C'est pourquoi il nous paraît préférable de renforcer/clarifier l'exception à la règle d'immunité qui est déjà prévue dans la loi.

1. Principes applicables

Par cet amendement, nous entendons préciser l'interprétation de l'exigence légale prévue à l'article 125, § 2, de la loi-programme du 27 décembre 2006.

La Cour constitutionnelle a eu l'occasion de se pencher à plusieurs reprises sur les caractéristiques des lois interprétatives et sur les conditions dans lesquelles le législateur peut en faire usage.

Het Hof was van oordeel dat:

— "Een interpretatieve bepaling vindt haar bestaansreden in het opheffen van de rechtsonzekerheid die is ontstaan door het onzekere of het betwiste karakter van een wetsbepaling.".[1]

— "Een interpretatieve wet is immers een wet die aan een wetsbepaling de betekenis geeft die de wetgever bij de aanneming ervan heeft willen geven en die zij redelijkerwijze kon krijgen. Een interpretatieve wet vermag evenwel geen afbreuk te doen aan in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissingen. De waarborg van de niet-retroactiviteit van de wetten zou niet kunnen worden omzeild door het enkele feit dat een wet met terugwerkende kracht als een interpretatieve wet zou worden voorgesteld".[2]

De Raad van State leidt hieruit in zijn wetgevingsgids af dat:

— de federale wetgever slechts een interpretatieve wet mag uitvaardigen indien de betrokken bepaling onduidelijk of voor verschillende interpretaties vatbaar is;

— de interpretatieve wet aan de betrokken bepaling een betekenis moet geven die ze redelijkerwijze van bij het begin had kunnen hebben;

— anderzijds kan retroactieve wetgeving niet worden geproduceerd onder het mom van een interpretatieve wet.[3]

In concreto bestaat er geen twijfel over dat een interpretatieve wet volledig gerechtvaardigd is en dat aan de voorwaarden voor het gebruik ervan is voldaan: de bepaling in kwestie is onduidelijk (punt 2) en de voorgestelde interpretatie blijkt voldoende duidelijk uit de voorbereidende werkzaamheden (punt 3), zodat deze interpretatieve wet slechts de oorspronkelijke betekenis van de bepaling weergeeft.

Tot slot is de interpretatieve bepaling gerechtvaardigd om dwingende motieven van algemeen belang.

2. De formulering van artikel 125, § 2, is dubbelzinnig.

De formulering van artikel 125, § 2, is in ten minste twee opzichten dubbelzinnig.

1 C.C. 1er juin 2023, n° 86/2023, B. 6.2.
2 C.C. 21 juin 2006, n° 102/2006, B.5.2.
3 *Principes de technique législative – Guide de rédaction des textes législatifs et réglementaires* publié en 2008 par le Conseil d'État (et disponible sur le site *www.conseildetat.be,* sous l'onglet "Technique législative"), p. 27.

Elle a ainsi considéré que:

— "Une disposition interprétative se justifie par la suppression de l'insécurité juridique à laquelle le caractère incertain ou contesté d'une disposition législative a donné lieu."[1].

— "Une loi interprétative est, en effet, celle qui confère à une disposition législative le sens que, dès son adoption, le législateur a voulu lui donner et qu'elle pouvait raisonnablement recevoir. Une loi interprétative ne peut toutefois porter atteinte aux décisions de justice passées en force de chose jugée. La garantie de la non-rétroactivité des lois ne pourrait être éludée par le seul fait qu'une loi ayant un effet rétroactif serait présentée comme une loi interprétative"[2].

Le Conseil d'État en a déduit dans son guide légistique que:

— le législateur fédéral ne peut adopter une loi interprétative que si la disposition en cause est peu claire ou qu'elle est susceptible d'interprétations diverses;

— la loi interprétative doit donner à la disposition dont il est question un sens qu'elle pouvait raisonnablement avoir à l'origine;

— par ailleurs, l'on ne peut légiférer rétroactivement sous le couvert d'une loi interprétative[3].

En l'espèce, il ne fait aucun doute qu'une loi interprétative se justifie pleinement et que les conditions pour y avoir recours sont bien remplies: la disposition en cause manque de clarté (point 2) et l'interprétation proposée ressort à suffisance des travaux préparatoire (point 3), de telle sorte que la loi interprétative à l'examen se contente d'énoncer le sens originel de la disposition.

Enfin, la disposition interprétative se justifie pour des motifs impérieux d'intérêt général.

2. La formulation de l'article 125, § 2, est incertaine.

La formulation de l'article 125, § 2, est incertaine à au moins deux égards.

1 C.C. 1er juin 2023, n° 86/2023, B. 6.2.
2 C.C. 21 juin 2006, n° 102/2006, B.5.2.
3 *Principes de technique législative – Guide de rédaction des textes législatifs et réglementaires* publié en 2008 par le Conseil d'État (et disponible sur le site *www.conseildetat.be,* sous l'onglet "Technique législative"), p. 27.

2.1. Het verband tussen de twee leden van artikel 125, § 2, is onduidelijk.

Allereerst is er de vraag naar het verband tussen de twee alinea's van paragraaf 2. Vormt de hypothese bedoeld in het tweede lid van paragraaf 2 van artikel 125 van de programmawet het enige geval in kwestie (beperkend lid) of integendeel een specifieke en niet-exclusieve situatie (exemplarisch lid) waarin de aansprakelijke derde zal worden geacht de ziekte "opzettelijk te hebben veroorzaakt".

De formulering van de bepaling laat beide interpretaties mogelijk. Een aanzienlijk deel van de rechtsleer was in het verleden van mening dat lid 2 het enige geval beschreef waarin een aansprakelijke derde geacht kon worden "de ziekte opzettelijk te hebben veroorzaakt".[4]

Zoals we hieronder in punt 3 meer in detail zullen bespreken, is het echter de ruimere interpretatie die haar grondslag vindt in de voorbereidende parlementaire werkzaamheden, en aldus de oorspronkelijke wil van de wetgever weerspiegelt.

2.2. De term "opzettelijk" in de bepaling in kwestie is dubbelzinnig.

De eerste vraag is of het woord "opzettelijk" moet worden geïnterpreteerd in zijn dagdagelijkse betekenis en een bijzonder opzet vooronderstelt (dit wil zeggen een specifieke bedoeling om de ziekte te veroorzaken) of dat bepaalde handelingen met een dermate grote waarschijnlijkheid dat resultaat tot gevolg zouden hebben, waardoor ze gelijk moeten worden gesteld aan opzet (teleologische interpretatie).

In de rechtsleer en rechtspraak worden beide interpretaties verdedigd.[5] Desalniettemin vindt de tweede interpretatie zijn grondslag in de voorbereidende parlementaire werkzaamheden en aldus in de wil van de oorspronkelijke wetgever (zie afdeling 3 *infra*).

4 Voy. en ce sens G. PROVOOST, "Aansprakelijkheid en vergoeding van asbestgerelateerde gezondheidsschade", *Chr. D.D. - Soc. Kron.*, 2013, 10, p. 506; E. DE KEZEL, "Analyse van de wet van 5 mei 2019 tot verbetering van de schadeloosstelling voor asbestslachtoffers 1:een (eerste) doorbreking van de verjaring bij persoonsschadevorderingen", *RW,* 2020, pp. 1404 et 1405; B. VANDROMME, Niet wachten tot het stof gaat liggen, 2019, Bruges, Die Keure, pp. 216 et 217.

5 Voy. à ce sujet Civ. nl. Bruxelles (1re ch.), 27 novembre 2023, numéro de rôle 2022/1491/A, p. 9.

2.1. L'articulation entre les deux alinéas de l'article 125, § 2, manque de clarté.

Tout d'abord, se pose la question de l'articulation entre les deux alinéas du paragraphe 2. L'hypothèse visée à l'article 125, § 2, alinéa 2 de la loi-programme constitue-t-elle le seul cas de figure (alinéa limitatif) ou, au contraire, une hypothèse particulière et non exclusive (alinéa exemplatif) dans laquelle le tiers responsable sera considéré comme "ayant provoqué intentionnellement la maladie"?

La formulation de la disposition laisse ces deux interprétations possibles. D'ailleurs, une partie importante de la doctrine a considéré, par le passé, que l'alinéa 2 décrivait le seul cas de figure dans lequel un tiers responsable pouvait être considéré comme ayant "provoqué intentionnellement la maladie"[4].

Comme nous le détaillerons dans le point 3 ci-dessous, c'est toutefois l'interprétation plus large qui est fondée sur les travaux parlementaires préparatoires, et qui reflète ainsi la volonté initiale du législateur.

2.2. Le terme "intentionnellement" dans la disposition en cause est ambigu.

La première question est de savoir si le terme "intentionnellement" doit être interprété dans son sens courant et présupposer un dol spécial (i.e. une intention spécifique de contaminer) ou si certains actes impliquent une telle probabilité de produire ce résultat qu'ils doivent être assimilés au dol (interprétation téléologique).

Dans la jurisprudence et dans la doctrine, les deux interprétations sont défendues[5]. Néanmoins, la seconde interprétation trouve son fondement dans les travaux parlementaires préparatoires et donc dans la volonté du législateur originel (*cf.* section 3 *infra*).

4 Voy. en ce sens G. PROVOOST, "*Aansprakelijkheid en vergoeding van asbestgerelateerde gezondheidsschade*", *Chr. D.D. - Soc. Kron.*, 2013, 10, p. 506; E. DE KEZEL, *"Analyse van de wet van 5 mei 2019 tot verbetering van de schadeloosstelling voor asbestslachtoffers 1:een (eerste) doorbreking van de verjaring bij persoonsschadevorderingen*", *RW,* 2020, pp. 1404 et 1405; B. VANDROMME, *Niet wachten tot het stof gaat liggen*, 2019, Bruges, Die Keure, pp. 216 et 217.

5 Voy. à ce sujet Civ. nl. Bruxelles (1re ch.), 27 novembre 2023, numéro de rôle 2022/1491/A, p. 9.

3. De voorgestelde interpretatie is expliciet gebaseerd op de voorbereidende werkzaamheden.

De voorbereidende werkzaamheden zijn zeer nuttig voor het begrijpen van de oorspronkelijke bedoelingen van de wetgever met betrekking tot de interpretatie van het eerste lid, alsook met betrekking tot het verband tussen de twee leden van artikel 125, § 2.

Op de vraag van senator Vankrunkelsven of de regeling in kwestie "in de toekomst niet als ongewenst effect te hebben dat bedrijven die hun bijdrage betalen zich niets meer zullen aantrekken van preventie inzake asbest?", antwoordde de toenmalige minister van Sociale zaken en Volksgezondheid, R. Demotte, als volgt:

"Men mag evenwel niet uit het oog verliezen dat de reglementering inzake beroepsziekten uitdrukkelijk bepaalt dat de immuniteit niet van toepassing is indien de werkgever met opzet de ziekte heeft veroorzaakt, doch dat het slachtoffer het bewijs moet leveren behalve in het geval waarin een derde verantwoordelijk is en het slachtoffer heeft blijven blootstellen aan asbest terwijl de overheid hem een waarschuwing over dat asbest heeft gegeven of die een invloed heeft op de blootstelling aan asbest, waaraan die derde geen gevolg heeft gegeven of die hij niet strikt heeft opgevolgd binnen de gestelde termijnen. Die regeling staat vermeld in § 2 van artikel 125" (wij onderstrepen).[6]

Daarmee heeft de minister uitdrukkelijk bevestigd dat de situatie bedoeld in het tweede lid van artikel 125, § 2 een bijzonder geval is van de meer algemene regeling bedoeld in lid 1. Als aan de voorwaarden van lid 2 is voldaan, hoeft het slachtoffer niet de bewijslast van de opzet van de aansprakelijke derde te dragen.

Het staat de slachtoffers vrij om de aansprakelijkheid van derden in te roepen in andere gevallen, op voorwaarde dat zij de bewijslast van het opzet kunnen dragen. Dit is ook de lijn van de meest recente jurisprudentie over dit onderwerp.[7]

De parlementaire werkzaamheden werpen ook licht op de interpretatie die aan de term "opzettelijk" moet worden gegeven:

6 Sénat, Doc. Parl., 2006-07, n° 3/1986/5, 31-32.
7 Civ. nl. Bruxelles (1re ch.), 27 novembre 2023, numéro de rôle 2022/1491/A.

3. L'interprétation proposée est explicitement basée sur les travaux préparatoires.

Les travaux parlementaires sont d'un secours précieux pour comprendre les intentions initiales du législateur à propos de l'interprétation du premier alinéa et de l'articulation entre les deux alinéas de l'article 125, § 2.

À la question de M. Vankrunkelsven, sénateur, de savoir si la réglementation en cause "ne risquait pas d'avoir à l'avenir un effet pervers, en ce sens que les entreprises qui verseront leur cotisation ne se soucieront plus du tout de faire de la prévention en matière d'amiante?", le ministre des Affaires sociales et de la Santé publique de l'époque, M. R. Demotte a répondu comme suit:

"Il ne faut toutefois pas perdre de vue que la réglementation relatives aux maladies professionnelles prévoit explicitement que l'immunité ne s'applique pas si l'employeur a provoqué intentionnellement la maladie, à charge pour la victime d'apporter la preuve, sauf dans le cas où le tiers responsable a continué d'exposer la victime au risque d'une exposition à l'amiante, alors qu'une autorité publique lui a donné une injonction relative à l'amiante ou ayant une incidence sur l'exposition à l'amiante, à laquelle il n'a pas obtempéré ou à laquelle il ne s'est pas strictement conformé, et ce dans les délais imposés. Ce système est repris dans le § 2 de l'article 125" (nous soulignons)[6].

Ce faisant, le ministre a confirmé explicitement que la situation visée à l'alinéa 2 de l'article 125, § 2, constitue un cas particulier du régime plus général visé à l'alinéa 1er. Si les conditions de l'alinéa 2 sont remplies, la victime n'a pas à supporter la charge de la preuve de l'intention du tiers responsable.

Il reste par contre loisible aux victimes de mettre en cause la responsabilité de tiers dans d'autres hypothèses, et pour autant qu'elles puissent assumer la charge de la preuve de l'élément intentionnel. Cela s'inscrit également dans la jurisprudence la plus récente sur le sujet[7].

Les travaux parlementaires nous éclairent par ailleurs sur l'interprétation à donner au terme "intentionnellement":

6 Sénat, Doc. Parl., 2006-07, n° 3/1986/5, 31-32.
7 Civ. nl. Bruxelles (1re ch.), 27 novembre 2023, numéro de rôle 2022/1491/A.

"De heer Vankrunkelsven is van oordeel dat de term "opzettelijk" in de Nederlandse tekst op een zeer ruime manier geïnterpreteerd kan worden.

(…)

De minister wijst erop dat als opzettelijk wordt beschouwd het voortzetten van een blootstelling aan asbest. Volgens hem slaan de woorden "opzettelijk" en "intentionnellement" op een toestand waarin een bedrijfshoofd zeer goed weet dat het ziekterisico verbonden aan de blootstelling aan asbest zeer groot is. Het gaat dus om een vorm van opzet.

(…)

De heer Vankrunkelsven geeft aan dat hij alleen bezorgd is over het woord "opzettelijk". Hij weet hoe advocaten te werk gaan. Zij kunnen dit woord zeer restrictief interpreteren. Het is een nogal gevaarlijk woord.

Spreker vraagt zich af of het geval waarin men weet dat een activiteit risico's kan inhouden voor de werknemers, ook kan worden inbegrepen.

De minister antwoordt bevestigend".[8]

De recente jurisprudentie van de Nederlandstalige rechtbank van eerste Brussel gaat in dezelfde richting, gebaseerd op de aanname dat wetgever rationeel is:

"In zoverre artikel 125, § 2, eerste lid van de wet in zijn voormelde interpretatie de mogelijkheid in zich draagt om een daadwerkelijk gevolg te ressorteren, heeft deze interpretatie, uitgaande van de rationaliteit van de wetgever en zonder dat dit enkele gegeven decisief hoort te zijn, in elk geval een voetje voor op een interpretatie waarin deze wetsbepaling *de facto* manifest nutteloos zou zijn wegens op geen enkele redelijk denkbare situatie van toepassing".

Concluderend kan worden gesteld dat de interpretatieve bepaling een zeer solide basis heeft in de parlementaire werkzaamheden. Zij verleent artikel 125, § 2, slechts de betekenis die de wetgever eraan wilde geven toen het werd aangenomen en creëert geen nieuwe rechtsregel met terugwerkende kracht.

[8] Senaat, Parl.St., 2006-07, nr. 3/1986/5, 32-33.

"M. Vankrunkelsven estime que le terme néerlandais "opzettelijk", c'est-à-dire "intentionnellement", peut être interprété de manière assez large.

(…)

Le ministre souligne qu'est considérée comme délibérée la poursuite d'une exposition à l'amiante. Selon lui, les mots "opzettelijk" et "intentionnellement" concernent une situation dans laquelle le chef d'une entreprise sait fort bien que le risque d'affection liée à l'exposition à l'amiante est très important. Il s'agit d'une forme d'intentionnalité.

(…)

M. Vankrunkelsven indique que sa seule préoccupation porte sur le mot "*opzettelijk*". Il connaît bien les avocats. Ils pourraient interpréter ce terme de manière très restrictive. Il est assez dangereux.

L'intervenant se demande si le cas dans lequel on sait qu'une activité peut générer des risques pour les travailleurs, pourrait être également intégré.

Le ministre répond par l'affirmative"[8].

La récente jurisprudence du tribunal néerlandophone de première instance de Bruxelles va dans le même sens, en se fondant sur le postulat de rationalité du législateur:

"*In zoverre artikel 125, § 2, eerste lid van de wet in zijn voormelde interpretatie de mogelijkheid in zich draagt om een daadwerkelijk gevolg te ressorteren, heeft deze interpretatie, uitgaande van de rationaliteit van de wetgever en zonder dat dit enkele gegeven decisief hoort te zijn, in elk geval een voetje voor op een interpretatie waarin deze wetsbepaling de facto manifest nutteloos zou zijn wegens op geen enkele redelijk denkbare situatie van toepassing"*.

En conclusion, la disposition interprétative trouve un fondement très solide dans les travaux parlementaires. Elle se contente de conférer à l'article 125, § 2, le sens que le législateur a voulu lui donner dès son adoption et elle ne crée pas, rétroactivement, une quelconque règle de droit nouvelle.

[8] Sénat, doc. Parl., 2006-07, nº 3/1986/5, 32-33.

4. De interpretatieve bepaling wordt gerechtvaardigd door dwingende motieven van algemeen belang

De tussenkomst van de wetgever is gerechtvaardigd om te zorgen voor rechtszekerheid en stabiliteit op een gebied dat vanuit moreel en maatschappelijk oogpunt zeer gevoelig ligt en dat vandaag de dag nog steeds juridische vragen oproept.[9]

Deze interpretatieve wet wordt dan ook gerechtvaardigd door dwingende motieven van algemeen belang. Aangezien asbest nog steeds aanwezig is in een groot aantal gebouwen in ons land en een ware tijdbom voor de gezondheid vormt, zou een te restrictieve interpretatie van artikel 125, § 2, tot gevolg hebben dat de verantwoordelijkheid, ook voor de toekomst, wordt weggenomen bij hen die in de frontlinie staan van de preventie en verwijdering van asbest. Zoals uit het voorgaande afdoende blijkt, was dat niet wat de wetgever voor ogen had bij het aannemen van de wetgeving in 2006.

Anja Vanrobaeys (Vooruit)

4. La disposition interprétative est justifiée par des motifs impérieux d'intérêt général.

L'intervention du législateur se justifie pour assurer une la sécurité et la stabilité juridique dans un domaine hautement sensible sur les plan moral et sociétal et qui charrie, encore aujourd'hui, des questions juridiques[9].

Cette loi interprétative se justifie aussi par des motifs impérieux qui touchent à l'intérêt général. En effet, dès lors que l'amiante reste présent dans de très nombreuses constructions dans notre pays et constitue une véritable bombe à retardement sanitaire, une interprétation trop restrictive de l'article 125, § 2, aurait pour conséquence de déresponsabiliser, y compris pour l'avenir, les acteurs chargés en première ligne de la prévention et du désamiantage. Comme démontré ci-avant de manière convaincante, ce n'était pas ce que le législateur avait à l'esprit lorsque la loi a été adoptée en 2006.

9 E. DE KEZEL, "Brusselse rechtbank van eerste aanleg stelt Eternit aansprakelijk voor kanker bij omwonende", *Juristenkrant*, 20 décembre 2023, p. 1; C. BORUCKI, "Producent asbesthoudende producten heeft opzettelijk ziekten veroorzaakt". *NJW*, 2024, p. 146.

9 E. DE KEZEL, "*Brusselse rechtbank van eerste aanleg stelt Eternit aansprakelijk voor kanker bij omwonende*", *Juristenkrant*, 20 décembre 2023, p. 1; C. BORUCKI, "*Producent asbesthoudende producten heeft opzettelijk ziekten veroorzaakt*". *NJW*, 2024, p. 146.

Centrale drukkerij - Imprimerie centrale